

Sygn. akt V GC 2146/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

27 stycznia 2015 r.

Sąd Rejonowy w Olsztynie Wydział V Gospodarczy

w składzie następującym: Przewodniczący SSR Rafał Kubicki

Protokolant stażysta Katarzyna Michałowska

po rozpoznaniu w dniu 27 stycznia 2015 r. na rozprawie

sprawy z powództwa Z. M.

przeciwko T. S. i T. Z.

o zapłatę

I. oddała powództwo - z braku legitymacji czynnej po ogłoszeniu upadłości likwidacyjnej powoda,

II. zasądza od powoda Z. M. solidarnie na rzecz pozwanych: T. S. i T. Z. kwotę 2.417 (dwa tysiące czterysta siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sędzia Rafał Kubicki

Sygn. akt V GC 2146/14

UZASADNIENIE

Powód Z. M., prowadzący działalność pod firmą (...) w B., pozwem złożonym w dniu 23.09.2014 r. domagał się zasądzenia solidarnie od pozwanych: T. Z. i T. S. kwoty 12.930,08 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia powództwa do dnia zapłaty, wskazując w uzasadnieniu, że chodzi o roszczenie mające za podstawę art. 299 k.s.h. – pozwani jako członkowie zarządu spółki (...) sp. z o.o. w O. odpowiadają solidarnie wobec powoda za długi tej spółki wobec powoda w sytuacji bezskuteczności egzekucji z jej majątku.

Pozwani – dwiema osobnymi odpowiedziami na pozew – wnieśli o oddalenie powództwa w całości i o zasądzenie od powoda na ich rzecz zwrotu kosztów procesu wg norm przepisanych, zarzucając powodowi:

- brak legitymacji czynnej, ponieważ wobec powoda ogłoszono upadłość obejmującą likwidację jego majątku,

- brak przesłanek odpowiedzialności z art. 299 §1 k.s.h. w postaci bezskuteczności egzekucji z majątku (...) sp. z o.o. w O. i w postaci niewypłacalności tej spółki.

Sąd ustalił stan faktyczny i zważył, co następuje:

Wobec Z. M., prowadzącego działalność pod firmą (...) w B. Sąd Rejonowy w Olsztynie wydał w dniu 31.01.2014 r. postanowienie o zmianie postępowania upadłościowego z możliwością zawarcia układu na postępowanie upadłościowe obejmujące likwidację majątku dłużnika (sygn. akt V GUp 16/13).

dowód: wydruk z systemu komputerowego (...) k. 215

Sąd rozpoznający niniejszą sprawę z urzędu wie, że postanowienie to uprawomocniło się i że upadłość była w dniu wyrokowania w tej sprawie kontynuowana w opcji „likwidacyjnej”.

W tej sytuacji powództwo podlega oddaleniu bez badania zasadności roszczenia, wobec czego drugi z zarzutów pozwanych nie był przedmiotem rozpoznania w tej sprawie, zaś wnioski dowodowe pozwanych podległy oddaleniu w znacznym zakresie.

Zmieniając rodzaj ogłoszonej wobec Z. M. upadłości na likwidacyjną, Sąd upadłościowy odwołał nadzorcę sądowego i powołał syndyka. Rolą syndyka w postępowaniu upadłościowym jest zupełne przejęcie zarządu nad majątkiem upadłego (masą upadłości), w tym nad wierzytelnościami. Likwidacji masy upadłości w zakresie wierzytelności syndyk dokonuje poprzez ich ściąganie lub zbycie (art. 331 ust. 1 i 2 Prawa upadłościowego i naprawczego - p.u.n.). Upadły nie ma w takiej sytuacji prawa do rozporządzania wierzytelnościami – nie może jej w zastępstwie syndyka ani ściągać, ani zbywać.

Zgodnie z art. 144 ustawy – Prawo upadłościowe i naprawcze (p.u.n.), postępowania sądowe dotyczące masy upadłości mogą być wszczęte i dalej prowadzone jedynie przez syndyka i przeciw niemu. Podkreślenia wymagają słowa: „dotyczące masy upadłości”, które w zestawieniu z art. 62 p.u.n. oznaczają, że wytaczanie powództwa o wierzytelności powstałe zarówno przed ogłoszeniem upadłości „likwidacyjnej”, jak i o powstałe później, należy do wyłącznego uprawnienia syndyka upadłości. Wówczas dochodzi do tzw. podstawienia procesowego, które oznacza, iż postępowania sądowe syndyk prowadzi na rzecz upadłego, lecz w imieniu własnym. Podstawienie procesowe syndyka w miejsce upadłego jest podstawieniem bezwzględny, przy którym legitymację procesową (w tym przypadku czynną) ma tylko podmiot podstawiony.

Wskazuje się też w doktrynie (Piotr Zimmerman, Prawo upadłościowe i naprawcze. Komentarz, C.H. Beck, Warszawa 2007, s. 196 – do art. 144), że pozew wniesiony przeciwko syndykowi (upadłemu) o wierzytelność podlegającą zgłoszeniu do masy upadłości powinien być przekazany sędziemu-komisarzowi do rozpoznania w postępowaniu upadłościowym, chyba że powód jednoznacznie twierdzi, że nie zamierza zgłaszać wierzytelności, a pozwać tylko i wyłącznie upadłego. Wówczas pozew powinien być odrzucony, ponieważ droga sądowa przeciwko upadłemu jest w takim przypadku niedopuszczalna z mocy art. 144 p.u.n.

Z tym ostatnim zdaniem zgodzić się nie można. Droga sądowa to nie tylko proces, ale i postępowanie upadłościowe. Trwała niedopuszczalność drogi sądowej oznacza, że sprawa danego rodzaju w ogóle nie może być rozpoznana przez sąd powszechny. Postępowanie upadłościowe jest postępowaniem sądowym. W omawianych przypadkach nie zachodzi więc brak drogi sądowej, a powstaje jedynie zagadnienie właściwego oznaczenia strony powodowej lub pozwanej. Zastosowanie art. 199 k.p.c. (odrzucenie pozwu) nie wchodzi tu, zdaniem Sądu, w rachubę.

Słusznie wskazuje więc S. G. (Prawo upadłościowe i naprawcze. Komentarz, C.H. Beck, Warszawa 2004, s. 442), powołując się na wyrok Sądu Najwyższego z 14.02.2003 r., IV CKN 1750/00, PB 2003, Nr 7-8, s. 25, że w razie wytoczenia przez upadłego powództwa dotyczącego majątku wchodzącego w skład masy upadłości, powództwo to podlega oddaleniu. Dotyczy to, oczywiście, upadłości likwidacyjnej.

Pozwu upadłego, wobec tych rozważań, jako wniesionego z pominięciem syndyka upadłości, nie należało odrzucać, lecz powództwo rozpoznać podmiotowo i oddalić jako dotknięte brakiem legitymacji czynnej. Wymaga podkreślenia, że powód (zastępowany przez profesjonalnego pełnomocnika) nie zakwestionował odpowiedzi na pozew ani dowodów do nich dołączonych i nie argumentował przeciwnie w odniesieniu do rodzaju prowadzonej wobec niego upadłości, a na rozprawę po prostu nie przybył (ani jego pełnomocnik). Podstawa prawna oddalenia powództwa: art. 144 p.u.n. w zw. z art. 299 k.s.h.

Konsekwencją tego było zasądzenie kosztów procesu na rzecz pozwanych, którzy wygrali proces. Sąd uznał, że ponieważ zastępował ich ten sam radca prawny, zasada celowości kosztów procesu nakazuje zasądzenie im od powoda

jednego wynagrodzenia minimalnego radcy prawnego (2.400 zł) z opłatą od pełnomocnictwa (17 zł). Podstawa prawna: art. 98 k.p.c.

SSR Rafał Kubicki